

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Vantaan kaupunki antaa lausunnon Opetus- ja kulttuuriministeriön luonnokseen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta. Hallituksen esitys liittyy hallitusohjelman kirjaukseen, että varhaiskasvatukseen kehitetään kolmiportaisen tuen malli.

Lausunto jätetään sähköisessä lausuntopalvelu.fi -palvelussa 11.6.2021 mennessä.

Vantaan kaupungin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Lausunnon keskeinen sisältö

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että laki velvoittaa järjestämään tuen kaikille lapsille siten kuin lapsen tarpeet varhaiskasvatuksessa sitä edellyttävät. On myös tärkeää, että varhaiskasvatuslakiin esitetään kirjattavaksi, että varhaiskasvatuksen tehtävänä on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti.

Vantaan kaupunki kiinnittää lausunnossaan huomiota siihen, että esitetty lakiluonnos mukailee suoraan perusopetuslain tuen kolmiportaisuutta. Selkein muutos, jonka lakiesitys toisi Vantaan varhaiskasvatuksen tuen järjestämiseen, olisi erityisen tuen hallintopäätös. Vantaan kaupunki ehdottaa lausunnossaan myös muita muutoksia lakiesitykseen, jotta laki vahvistaisi ja selkiyttäisi tuen toteuttamista, ja parantaisi lasten yhdenvertaisuutta yksilöllisesti suunnitellun tuen saamisessa varhaiskasvatuksessa.

Vantaan kaupunki esittää, että lakiesitykseen kirjatut tuen muodot eli pedagogiset, rakenteelliset ja hoidolliset järjestelyt voitaisiin järjestää kaikilla tuen portailla. Tuen muotojen kohdentaminen perustuisi aina arvioon, millaisia pedagogisia järjestelyjä on tuen toteuttamiseksi syytä käyttää, ja tarvitaanko näiden lisäksi rakenteellisia tai hoidollisia järjestelyjä. Tuen portaiden keskeisin piirre olisi, että ne velvoittaisivat säännöllisen arvioinnin yhteydessä tarkastelemaan tuen toteutumista, ja tarvetta tehostamiselle. Tuen tehostamiseen ja erityiseen tukeen tulee sitoutua kaikkien lapsen kanssa työskentelevien varhaiskasvatuksen työntekijöiden, mutta lisäksi lausunnossa on esitetty tarkennus varhaiskasvatuksen erityisopettajan rooliin lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arvioinnissa.

Vantaan kaupunki ehdottaa poistamaan lakiesityksestä ne kirjaukset, jotka viittaavat vammaan tai muuhun terveydenhuollon asiantuntijan määrittelemään terveydentilaa koskevaan lausuntoon, sillä tuen järjestäminen ei saisi olla lapsen saamasta asiantuntija-arviosta riippuvainen. Lapsen tuen tarve tulisi arvioida aina varhaiskasvatuksen toimesta, ja tässä arvioinnissa keskeistä on, millaista tukea lapsi tarvitsee omassa varhaiskasvatusympäristössään. Vantaan kaupunki ehdottaa, että monialainen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa tehtävää yhteistyötä ei rajattaisi tuen tarpeen arviointiin, vaan varhaiskasvatuslaki ohjaisi yhteiseen työhön tuen toteuttamisen osalta, erityisesti erityisen tuen vaiheessa.

Vantaan kaupunki esittää huomioimaan lainvalmistelussa pykälää koskevat ehdotukset, sillä niiden on arvioitu lisäävän varhaisen tuen vaikuttavuutta, selkiyttävän vastuita tuen antamisen eri vaiheissa sekä vahvistavan kaikkien lasten oikeutta yksilöllisesti suunniteltuun tukeen varhaiskasvatuksessa.

1. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 3 § Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että varhaiskasvatuslakiin lisätään maininta, että varhaiskasvatuksen tavoitteita määrittää inklusiivisuuden periaate. Siten se koskee arvopohjaisesti niin kaikkea varhaiskasvatuksen toimintaa kuin kaikkia lapsia.

2. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen lukuun 3 a Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että varhaiskasvatuslaki määrittää lapsen oikeuden varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen.

3. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 15 a § Lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin tukeminen

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että pykälän nimessä tuki kohdennetaan sekä lapsen kehitykseen, oppimiseen että hyvinvointiin.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että varhaiskasvatuslaki edellyttää momentissa 1 aloittamaan lapsen tuen osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa heti tuen tarpeen ilmetessä.

Vantaan kaupunki ehdottaa, että momentin kohtaa muutetaan vielä seuraavasti: *Varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada hänen yksilöllisen kehityksensä, oppimisensa tai hyvinvointinsa edellyttämää **pedagogista, rakenteellista tai hoidollista tukea, tai useampaa näistä samanaikaisesti**, heti tuen tarpeen ilmettyä osana varhaiskasvatuksen perustoimintaa.*

Tällä lisäyksellä veloitettaisiin heti tuen tarpeen ilmettyä arvioimaan, millä kaikilla tuen muodoilla lasta on varhaiskasvatuksessa syytä tukea. Rakenteellisten järjestelyjen perustana olisi aina suunnitelma pedagogisista järjestelyistä.

Vantaan kaupunki pitää onnistuneena ratkaisuna, että momentissa 2 käytetään ilmausta *tukea tehostetaan* eikä perusopetuslain ilmausta *tehostettu tuki*. Tämä ratkaisu mahdollistaa sen, että tukitoimia tehostetaan yksilöllisesti lapsen aiemmin varhaiskasvatuksessa saamaa tukea arvioiden. Mikäli laissa tai velvoittavissa asiakirjoissa määritellään tuen portaille kuuluvat tuen muodot, heijastuu se tuen joustavuuteen kielteisesti, ja saattaa jopa viivästyttää lapsen tarvitseman tuen aloittamista. Tuen tehostaminen ja erityinen tuki tulee perustua aina lapsen sen hetkisiin yksilöllisiin tarpeisiin, ja arvioidaan siitä, miten varhaiskasvatuksessa jo annettu tuki on vastannut näihin tarpeisiin.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että tuki suunnitellaan yksilöllisesti aina riippumatta siitä, onko tuki juuri aloitettu, onko sitä tehostettu vai onko tarve erityiseen tukeen. Siten Vantaan kaupunki esittää 15 a § 3 momenttiin seuraavaa muutosta: *Jos 2 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästyisestä tai*

muusta lapsen oppimisen ja kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava yksilöllisesti suunniteltuna erityisenä tukena.

Vantaan kaupunki ei pidä hyvänä ratkaisuna, että momentissa 3 erityisen tuen antaminen liitetään lapsen vammaan, sairauteen, kehityksen viivästymiseen tai muuhun lapsen oppimisen ja kehityksen tuen tarpeeseen. Tällainen lain kirjaus tulisi jatkamaan käytäntöä, jossa lapsen tuen antamisen aloittamiseen, ja tuen tarpeen arviointiin kytkeytyy liian voimakkaasti terveydenhuollon henkilöstön antama lausunto tai lapsen terveydentilaa koskeva diagnoosi. Vantaan kaupunki ehdottaa, että momenttia muutetaan seuraavasti: *Jos 2 momentissa tarkoitettu tuki ei ole riittävää tai lapsi tarvitsee tukea vammasta, sairaudesta, kehityksen viivästymisestä tai muusta lapsen oppimisen ja kehityksen tuen tarpeesta johtuen, on tukea annettava monialaisesti, yhdessä sosiaali- ja/tai terveydenhuollon viranomaisten kanssa suunniteltuna erityisenä tukena.* Tämä ilmaus velvoittaisi sosiaali- ja/tai terveydenhuollon henkilöstön osallistumaan erityisen tuen antamisen suunnitteluun, ja lisäisi siten asiantuntemusta yksilöllisten tukitoimien suunnittelussa ja arvioinnissa tässä tuen järjestämisen vaativimmassa vaiheessa.

4. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 15 b § Lapselle annettava tuki ja tuen toteutus

Vantaan kaupunki pitää onnistuneena annettavan tuen määrittelyä pedagogisiksi, rakenteelliseksi ja hoidolliseksi järjestelyiksi. Vantaan kaupunki pitää myös tärkeänä, että laissa on mainittu varhaiskasvatuksen erityisopettajan antaman konsultaation lisäksi varhaiskasvatuksen erityisopettajan antama opetus.

Vantaan kaupunki ehdottaa seuraavaa lisäystä pykälään: *Lapselle annettava tuki voi sisältää lapsen tarvitsemia pedagogisia, rakenteellisia ja hoidollisia järjestelyjä, kuten varhaiskasvatuksen erityisopettajan antamaa konsultaatiota ja osa-aikaista tai kokoaikaista opetusta, varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiä tulkitsemis- ja avustamispalveluja tai apuvälineiden käyttöä.* Ehdotus varmistaisi, että varhaiskasvatuksen erityisopettajien antama tuki voisi kohdentua intensiteetiltään hyvin eri tavoin riippuen sekä lapsen sen hetkistä tuen tarpeesta että käytössä olevista muista tuen muodoista.

Vantaan varhaiskasvatus kiinnittää huomiota tulkitsemis- ja avustamispalveluiden määrittelyyn osana tuen järjestelyjä. Mikäli avustamispalvelut mainitaan varhaiskasvatuslaissa yhtenä tuen järjestämisen muotona, toiveena on, että avustamispalvelu määritellään laajasti, jotta lapsen avustamisesta voivat vastata myös muut työntekijäryhmät kuin avustajat. Lisäksi on tärkeää, että avustamisen tarve tarkastellaan aina suhteessa koko varhaiskasvatusryhmän tilanteeseen, ja käytössä olevaan henkilöstöresurssiin, ei ainoastaan yhden lapsen henkilökohtaisen avustamisen tarpeena. Tulkitsemispalveluiden osalta Vantaan kaupunki toivoo selkeää määrittelyä, mitä tulkitsemisella alle esiopetusikäisten lasten osalta tarkoitetaan, jotta kirjavilta tulkinnoilta vältyttäisiin.

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että jos lapsella on tuen tarve, ja lapsi osallistuu useamman kuin yhden varhaiskasvatuksen järjestäjän tai tuottajan varhaiskasvatukseen, on tuki suunniteltava, toteutettava ja arvioitava yhteistyössä.

5. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 15 c § Tuen tarpeen arviointi

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin tarpeen mukaan. Vantaan kaupunki ehdottaa kuitenkin lisättäväksi momenttiin seuraavan asian: *Varhaiskasvatuksen erityisopettaja osallistuu lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin tarpeen mukaan, jos lapsen tuki on määritelty 15 a § 1 momentin mukaan. 15 a §:n 2 ja 3 momenttien mukaisen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin varhaiskasvatuksen opettaja osallistuu säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa tai tuen tarpeen muuttuessa.*

Vantaan kaupunki pitää hyvänä, että lakiin kirjataan, että lapsen tuen tarpeen arviointiin voivat osallistua lapsen kehitystä ja oppimista tukevat muut viranomaiset, asiantuntijat ja muut tarvittavat tahot, mutta näiden edellä mainittujen tahojen osallistuminen ei ole välttämätöntä tuen tarvetta arvioitaessa. Tämä mahdollistaa tuen aloittamisen heti, kun tarve varhaiskasvatuksessa ilmenee.

6. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 15 d § Päätös annettavasta tuesta

Vantaan kaupunki pitää 1 momentin seuraavaa kirjausta epäselvänä: *Päätöksessä on mainittava 15 b §:n mukaiset tuen muodot ja tukipalvelut.* Viitataanko tällä pedagogisiin, rakenteellisiin ja hoidollisiin järjestelyihin vai esimerkkeinä annettuihin erityisopettajan antamaan konsultaatioon ja opetukseen, varhaiskasvatukseen osallistumisen edellyttämiin tulkitsemis- ja avustamispalveluihin tai apuvälineiden käyttöön? Vantaan kaupunki pitää liian suppeana, että erityisen tuen päätökseen kirjattaisiin vain laissa esimerkkeinä mainitut tuen muodot ja palvelut. Varhaiskasvatuksen järjestäjällä saattaa olla avustamispalvelun lisäksi kehityksen ja oppimisen tuen henkilöstönä esimerkiksi lastenhoitajia tai taidepedagogeja, joita ei lueta päiväkodin henkilöstömitoitukseen. On tärkeää, että päätettäessä 15 a § 3 momentin mukaisesta tuesta, päätökseen voidaan kirjata kaikki tosiasiallisesti toteutuvat tuen muodot.

Vantaan kaupunki ehdottaa seuraavaa muutosta: *Päätöksessä on mainittava 15 b §:n mukaiset rakenteelliset ja/tai hoidolliset järjestelyt siten kuin ne on suunniteltu toteutuvan.* Pedagogisia järjestelyitä ei ole tarpeen eritellä päätöksessä, sillä ne ovat kirjattuna lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan, ja niiden toteutumisen arvioinnin ja suunnittelun tulee olla mahdollisimman joustavaa.

Vantaan kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että hallinnollisten päätösten valmistelutyö sekä mahdollisten, huoltajien tekemien muutoksenhakujen käsittely tulevat työllistämään todennäköisesti enemmän kuin lakiesityksen vaikutusten osalta on arvioitu. Koska erityispedagoginen osaaminen on tärkeää tässä tuen antaminen vaativimmassa vaiheessa, varhaiskasvatuksen erityisopettajien työ päätöksen valmisteluvaiheessa tulee hyvin todennäköisesti lisääntymään, mikä tulee huomioida resursoinnissa.

7. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 23 § Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma

Vantaan kaupunki pitää epäselvänä seuraavaa 1 momentin kirjausta: *Lisäksi suunnitelmaan kirjataan lapsen tuen toteuttaminen 15 b §:n mukaisesti.* Vantaan kaupunki ehdottaa seuraavaa muutosta: *Lisäksi suunnitelmaan kirjataan ~~lapsen tuen toteuttaminen~~ 15 b §:n*

mukaiset pedagogiset, rakenteelliset ja/tai hoidolliset järjestelyt lapsen tuen tarpeen edellyttämällä tavalla. Jos 15 a § mukainen tuki edellyttää lasten tai henkilöstön lukumäärän huomiointia 35 § tai 38 § mukaisesti, varhaiskasvatuksen järjestäjä päättää tarvittavasta järjestelystä erikseen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan perustuen.

8. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 35 § Päiväkodin henkilöstön mitoitus

Pykälän 15 a § 3 momenttia koskevan ehdotuksen perusteella Vantaan kaupunki ehdottaa seuraavaa muutosta myös tähän pykälään: *Jos päiväkodissa on yksi tai useampi ~~vamma~~vammainen ~~tai~~ 15 a §:n 2 tai 3 momentin mukaisen tuen tarpeessa oleva lapsi, ...*

Vantaan kaupunki pitää tärkeänä, että lainsäädäntö ei rajaa liian tiukasti kehityksen ja oppimisen tuen lisähenkilöstöä. Avustajien sijaan pedagogisen lisähenkilöstön, kuten lastenhoitajien tai taidepedagogien tuella voidaan vastata paremmin moniin lapsen tuen tarpeisiin. Näin ollen Vantaan kaupunki ehdottaa pykälään myös seuraavaa muutosta: *Avustajaa **tai muuta kehityksen ja oppimisen tuen lisähenkilöstöä** ei lueta 1 momentissa tarkoitettuun mitoitukseen.*

9. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 38 § Perhepäiväkodin henkilöstön mitoitus

Pykälän 15 a § 3 momenttia koskevan ehdotuksen perusteella Vantaan kaupunki ehdottaa seuraavaa muutosta tähän pykälään: *Jos perhepäiväkodissa on yksi tai useampi ~~vamma~~vammainen ~~tai~~ 15 a §:n 2 tai 3 momentin mukaisen tuen tarpeessa oleva lapsi, ...*

Pykälään 35 § tehdyn ehdotuksen mukaisesti Vantaan kaupunki ehdottaa myös seuraavaa muutosta: *Avustajaa **tai muuta kehityksen ja oppimisen tuen lisähenkilöstöä** ei lueta 1 momentissa tarkoitettuun mitoitukseen.*

Vantaan kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että perhepäiväkodissa tuen tehostaminen ja erityisen tuen antaminen on haastavaa henkilöstön koulutustausta huomioiden, ja tämä on syytä huomioida niissä velvoittavissa asiakirjoissa, jotka lainsäädäntöä ohjaavat. Kuitenkin tietyissä tilanteissa esimerkiksi infektioherkkyyteen tai sairauden vaikeahoitaisuuteen liittyen lapsen varhaiskasvatuksessa annettava tuki voi toteutua hyvin perhepäiväkodissa. Tapauskohtainen harkinta ja lapsen edun ensisijaisuus tulee ohjata aina ratkaisua siitä, miten tuki järjestetään.

10. Palautetta ja muutosehdotuksia esitysluonnoksen pykälään 62 § Muutoksenhaku varhaiskasvatusoikeutta, lapselle annettavaa tukea ja varhaiskasvatukseen ottamista koskevaan päätökseen

Vantaan kaupunki esittää huomioitavaksi pykälää 15 d § koskevan muutosehdotuksen.

11. Yleistä palautetta luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi varhaiskasvatuslain muuttamisesta

Vantaan kaupunki pitää hyvänä lähtökohtana, että tuen toteuttaminen koskee myös yksityistä varhaiskasvatusta, sillä se vahvistaa kuntalaisten yhdenvertaisuutta palvelujen saatavuudessa. Vantaan kaupunki pitää kuitenkin tärkeänä, että lakiin kirjattaisiin, kuuluuko velvoite tuen järjestämisestä ensisijaisesti yksityisen varhaiskasvatuksen järjestäjän vai kunnan velvoitteisiin. Vantaan kaupunki kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että lakiesitys tulee lisäämään kunnassa tapahtuvaa hallinnollista työtä yksityisessä varhaiskasvatuksessa annettavan tuen järjestämisessä ja valvonnassa. Lisäksi on todennäköistä, että rakenteelliset järjestelyt tulevat lisäämään kunnan tarvetta rahoittaa nämä järjestelyt, ja lisäävät siten kunnan hallinnossa tehtävää päätöksentekoa erityisen tuen hallintopäätösten ohella. Näitä näkökulmia ei Vantaan kaupungin arvion mukaan ole huomioitu lakiesitystä koskevissa laskelmissa riittävästi.

Vantaan kaupunki esittää lisättäväksi varhaiskasvatuslakiin, että mikäli lapsi osallistuu sairaalassa hoidon aikana sairaalavarhaiskasvatukseen, tulee lapselle annettavan tuen jatkumon varmistamiseksi tehdä yhteistyötä lapsen kotikunnan varhaiskasvatuksen järjestäjän tai tuottajan kanssa.

Vantaan kaupunki pitää ongelmallisena, ettei lakiesitys ota kantaa, missä kaikissa ympäristöissä lapsen tarvitsema tuki voidaan varhaiskasvatuksen toimesta järjestää. Mikäli lapsi tarvitsee jatkuvaa sairaanhoidollista huolenpitoa lapsen kotona, tai lapsi ei infektioalttiuden vuoksi voi osallistua ryhmämuotoiseen varhaiskasvatukseen, onko lapsi silti oikeutettu varhaiskasvatuksen järjestämään tukeen?

Vantaan kaupunki esittää, että varhaiskasvatuslaki määritteli täsmällisemmin, voidaanko tukea toteuttaa myös avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa.

Vantaan kaupunki pitää ongelmallisena, että varhaiskasvatuslaki ei ota kantaa, miten lapsen tuen jatkumo tapahtuu, kun lapsi siirtyy esiopetukseen ja perusopetuslain piiriin. Kun lapsi on esiopetuksessa ja sitä täydentävässä varhaiskasvatuksessa, ohjaako tuen toteuttamista sekä perusopetuslaki että varhaiskasvatuslaki? Erityisen tuen hallintopäätöksen osalta on myös hyvä tarkentaa, voiko se koskea sekä esiopetuksessa että varhaiskasvatuksessa annettavaa tukea. Lapsen tuen toteuttamisen kannalta olennaisen tiedon siirtäminen tulisi myös kirjata varhaiskasvatuslakiin.

Vantaan kaupunki pitää hyvänä ratkaisuna, että varhaiskasvatuslaki ei määrittele varhaiskasvatuksen erityisopettajien määrää suhteessa lasten määrään, vaan ohjaa muuten varhaiskasvatuksen järjestäjää varmistamaan, että käytössä on riittävä määrä varhaiskasvatuksen erityisopettajia lain määrittelemissä tehtävissä, eli osallistumassa lapsen tuen tarpeen, tukitoimenpiteiden ja niiden toteuttamisen arviointiin sekä antamassa konsultaatiota ja opetusta. On myös mahdollista, että erityisen tuen päätöksenteon edellyttämä huoltajan tai laillisen edustajan kuuleminen tulee lisäämään varhaiskasvatuksen erityisopettajien vastuuta asian valmistelussa, mikä tulee huomioida resursoinnissa.

Lapsivaikutuksia arvioitaessa Vantaan kaupungin mielestä on erityisen tärkeää, että tuen järjestämistä ohjaa lapsen edun ensisijaisuus, myös niissä tilanteissa, joissa huoltajat vastustavat tuen antamista. Tämä lisää lapsen oikeutta tarvitsemaansa tukeen varhaiskasvatuksessa. Lapsivaikutuksia arvioitaessa tulee myös kiinnittää huomiota syrjimättömyyden periaatteeseen. Vantaan kaupunki ehdottaa lausunnollaan, että lapsen oikeus tukeen olisi samankaltainen tuen muotojen toteutumisen osalta kaikilla tuen portailla, ja siten lapsen tarpeeseen ei vastattaisi eri tavoin riippuen siitä, onko tukea tehostettu tai

onko tehty päätös erityisestä tuesta. Tällöin sosiaali- ja terveydenhoitoviranomaisen antama lausunto lapsen terveydentilasta tai muusta tuen tarpeesta ei heikentäisi esimerkiksi viivästyessään lasten oikeutta tukeen. Myös perheen sosioekonominen asema, ja mahdollisuus käyttää yksityisiä terveydenhuollon palveluja ei tällöin heijastuisi tuesta päättämiseen. Lisäksi on tärkeää, että huoltajien kielitaito tai palvelujärjestelmän tuntemus ei viivästyttä tuen toteuttamista. Säännöllisellä tuen toteutumisen arvioinnilla, ja tarvittavien asiantuntijoiden läsnäololla arvioinnissa sekä tuen tehostamisen ja erityisen tuen suunnittelussa voitaisiin vahvistaa lasten yhdenvertaisuutta tuen riittävässä kohdentamisessa. Vantaan kaupunki esittää lausunnossaan joitakin täsmennyksiä lakiesitykseen, sillä täsmällisemmällä lakipykälään tehdyillä kirjauksilla voidaan vähentää erilaisia ja jopa ristiriitaisia tulkintoja, jotka puolestaan heijastuisivat kielteisesti lasten yhdenvertaiseen kohteluun. Lakiesitystä toivotaan tarkennettavan vielä yksityisen varhaiskasvatuksen ja kunnan velvoitteiden osalta, mutta lähtökohtaisesti voidaan ajatella, että lasten yhtäläinen oikeus tukeen vahvistuu, kun lakiesityksellä tarkennetaan tuen toteuttamisen periaatteita sekä kunnallisen että yksityisen varhaiskasvatuksen osalta.

Lapsivaikutuksia arvioitaessa voidaan todeta vielä, että on tärkeää, että tuen suunnittelu ja arviointi tapahtuu lakiesityksen ehdottomalla tavalla lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan, joka velvoittavasti laaditaan kaikille varhaiskasvatuksessa oleville lapsille. Lapsen osallisuus ja kuulluksi tuleminen voidaan parhaiten varmistaa lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaa tehtäessä ja tarkennettaessa.

Lapsivaikutusten arvioinnin osalta todettakoon, että lapsia tai muita osallisia, kuten huoltajia ei ole osallistettu lakiesitystä koskevaa lausuntoa tehtäessä, vaan lapsivaikutusten arviointi perustuu Vantaan kaupungin varhaiskasvatuksesta vastaavien kokemukseen ja palvelujärjestelmän tuntemukseen.